

TELEGRAFUL ROMÂNULUI.

Telegrafulu este de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Prenunțarea se face în Săbiiu la expeditorul foiei pe afara la c. r. poste cu bani găta prin scrisori francate, adresate către expeditor. Prețiuul prenumerației pentru Săbiiu este pe anu 7 fl. v. a. iar pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 86. ANULU XX.

tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. iera pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și țeri străine pe anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se platesc pentru întâia ora cu 7 cr. sirulu, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Săbiiu, in 26 Octomvre (7 Nov.) 1872.

Nr. M. 9493—1872.

Publicatiune.

In urmă inaltei ordinațiuni a ministeriului de interne de datulu 19 Octomvre a. c. Nr. 32,233. se voru dá dela prim'a Octomvre incependu, passapórtte pentru străinatate, eschisivu numai din partea ministeriului r. u. n. g. de interne, și s'a suspendatu asiá dara obiceiulu îndatinatu pâna acum de către jurisdicțiuni, in urmă cărui'a antistiele jurisdicționale dara passapórtte, din contra se sustiene pâna la alta dispozițiune procedur'a de pâna acum, cu privinția la adevăritiele de passare [date locuitorilor din comunele confiniare din partea antistielor locale și revedite de către inspectorii cercuali.

Ceea ce se aduce la cunoscinti'a publica cu provocarea, cá petitorii de passapórtte pentru străinatate au a face pasi de tempuriu la diregatori'a locale competentă.

Săbiiu, in 28 Octomvre 1872.

Magistratulu scaunulu și cetățienescu.

Oare ce sa fia ?

Ore ce sa fia, dle redactoru ! ca, pre cându se așteptá din partea naționalităților precumpanitóre ale Ardeului, cá universitatea cea de curendu inființiată in Clusiu, sa fia paritetica, a tuturor popórelor din țiera, avendu magiarii de já un'a a loru propria in Pest'a — pre atunci acea universitate este ierasi numai eschisivu a d-lor magiari ?

Ore ce sa fia, ca și la acésta universitate, cá și la cea din Pest'a, se denumi unu profesor pentru limb'a și literatur'a româna, ierasi unu român gr. catolicu, și inca unu doctoru de teologia, lasându-se cei ortodocși*) de-si barbati de specialitate la o parte ?

Ore ce sa fia, ca amplotiții români ortodocși, cei mai însemnati, de unu tempu încóce, cá și dupa o sistema, se scotu din oficiile lor, se pensionédia séu se demissionédia, pâna și unu secretariu de statulu Ioanovicu ! pre cându altii, in specie și fratii uniti, se înaintédia, se remunerédia ?

Ore ce sa fia, ca dela gimnasiulu ortodocșu românulu din Brasiovu, și acelu micu ajutorulu de 4000 fl., aplaciatu de regimurile transitoriului, inca se retragu ?**)

Ore ce sa fia, ca gimnasiulu ort. din Bradu mici bagatelulu de 4000 fl. nu i se ierță, ci se aduce in strimtorirea de a se inchide din acésta cauza ?

Ore ce sa fia, de „Gaz. Tr.“, acum și începú ierasi atacurile asupra celor ortodocși cu unitii și neunitii ?***)

Ore ce sa fia — ce sa fia — ce sa fia — câte și mai cunte fatia cu românii ortodocși ? !

Ore acésti'a nu-'su și ei fiii țierei, cá și altii ? nu concurgu și ei cu sângele și averea lor la apărarea țierei și la tesaurulu și poverile statulu, cá și altii ?

Pentru ce dara totu ei cei mai osenditi și astadi, in tempulu celu disu constituționalu ? !

Ore totu pariasusi helotii altor'a sa remanemu noi, in patri'a noastră de-apurarea ?

Ore n'a sositu tempulu, cá dupa atâtea câte le vedemu, sa cugetámu mai seriosu, sa ne cunóscem mai bine pusețiunea noastră fatia cu noi insine

*) Si cei gr. cat.

**) Cátu pentru gimnasiulu din Brasiovu sa sperámu ca ajutorulu se va dá ierasi.

**) Cá sa fimu drepti trebuie sa observámu, ca in unu articulu din urma in „Gazeta“ vedemu ca se facu unatice imputările cele mai grele. Déca suntu serióse imputările vomu vedé la urma.

Red.

R.

R.

— fatia cu ultramontanismulu, care ne ameninția naționalitatea — și fatia cu regimulu ? !

Din țier'a Barsei Octomvre. *)

*)

Unu programu federalisticu-clericalu.

La inceputulu lunei Octomvre s'a asediatu in o adunare a federalistilor despre care amintiserámu in unulu din nrii trecuti, unu programu care da espressione dorintielor intime a adunării in majoritatea sea decisiva clericală. Programulu, care se dice ca s'au scrisu atunci, se impartășește de unu corespondente alui „Grazer Tagerspr.“ și tratéza despre cestiunea dreptulu de statulu, naționalu și scolaria.

Programulu suna, cu privinția la cestiunea dreptulu de statulu :

Representanții partitei austriace de dreptulu declara cá principiu supremu alu nesuntielor lor: recunóscerea și aducerea la valóre a dreptulu in tóte direcțiunile lui, cu deosebire in privinția bisericésea, dinastica, a statulu și naționalu. Ei întrevinu asiá dara :

I. Pentru sustinerea monarchiei n'a și nedespartita sub stramosiése'a și prea înalt'a casa dominantóre, pre bas'a Sanctiunei Pragmatice din anulu 1713.

II. Pentru sustinerea autonomiei și îndreptării proprie istorice a tuturor regatelor, țierilor singuraticéa imperiului, și

III. in desvoltare organica a ambelor acestor fapte pentru recrearea unei constituțiuni provinciale și imperiale pre basa crestina.

Spre ajungerea la acésta tianta ei tianta de necesariu recunóscerea și esecutarea urmatórelor principie :

1. Dreptulu țierei nu se póte modificá altu-cum, decâtu de dieta cu consentirea monarchulu.

2. Conluerarea in legislativa la afaceri, ce se recunosc de comune, compete unei adunări de deputati a tuturor dietelor.

3. Legislativa despre tóte cele-lalte afaceri compete singuru numai dietei.

Resulta cu privinția la atari afaceri vre-o necesitate de întielegere între tóte séu unele țeri, o atare întielegere sa se pertracteze prin deputatiuni ale dietelor pre lângă sustinerea autonomiei fiacerei țiere.

Administratiunea se preda unu ministeriu, cu privinția la afacerile comune, a cărui ceru de activitate inse nu se póte întinde preste marginele acestor afaceri.

Administratiunea tuturor afacerilor nedechiarate de comune se va ingriji prin unu regimulu alu țierei reprezentatu in consiliulu corónei.

Ministrulu e respunditoriu pentru administrarea afacerilor comune adunării deputatilor, regimulu țierei inse e respunditoriu pentru administrarea afacerilor necomune dietei.

5. Positiunea fiacerei țiere fatia cu monarchulu și cele-lalte regate și țeri se va regulá prin o lege fundamentale aducenda de diete și corónă pre bas'a acestor principie.

6. Sa se introduca o norma drépta de alegere, cu estinderea dreptulu politicu de alegere și înlesnirea posibilu de a o potea esericiá.

Cá midilóce apte și necesarie pentru esecutarea principielor de susu ei declara :

1. Latirea câtu se póte a întielegerei loru pâna

*) La repetite rugári publicarámu acestu scurtu articulu, la care noi ne-amu permite a observá barsenilor și tuturor românilor, ca pâna nu ne vomu pune sa facemu studiu din causele noastre nu ni le vomu sci nici baremu apará, asiá dara studiu seriosu.

R.

in cele mai inferióre clase ale poporulu prin presa și reuniuni.

2. Receperea resp. continuarea opozițiunei pasive contr'a constituțiunei de Decemvre prin netramitarea de deputati in senatulu imperialu și delegatiunile lui, eventualu in dieta.

3. Spriginirea energica a unu regimulu, care nesuesce spre o impacare pre bas'a susu diselor principie, prin cuventu, scriere și fapta in și afara de dieta.

Cu privinția la cestiunea naționalu se pretinde „îndreptare egale completa“, cu privinția la cestiunea scolaria, cá sa se puna in mân'a dietelor întreg'a legislatiune scolaria, cá scótele poporale sa se organizeze neconditionatu cofessionalu și cá biseric'a sa aiba influinția nestirbita asupra organizatiunei și conducerei scolarie.

Si'a și contributiune scolaria se respingu neconditionatu.

In fine se otari alegerea unu directorulu de trei pentru conducerea partitei.

Opiniunea istoriografulu Palaschi despre Russi'a și Slavi.

Amu fostu amintitu in unulu din nrii precedenti, ca epilogulu istoriografulu Palaschi la oper'a sea intitulata „Radost“ forméza obiectulu discussiunilor tuturor organelor de publicitate din Ostrungari'a. Cu acea ocaziune ne-amu marginitu a înregistrá, in pucine cuvinte, parerea caruntulu istoriografu numai cu privire la nemti și unguri, astadi inse venim a înregistrá parerile ce densula desvóltă in epilogulu opere se se și cu privire la Russi'a și Slavi.

Palaschi dice, ca este cu nepotintia cá sa se formeze vre-odata o monarchia russéseca universală, și in acestu respectu se espectoréza astu-feliu: „Eu tienu ca este unu castigu însemnatu ca nu mai amu nici unu motivu, d'a me teme pre viitorulu de o monarchia russéseca universală. Cine iá in consideratiune și precumpanesco condițiunile, sub cari s'aru poté realizá o asemenea monarchia, acelu nu numai ca nu se va mirá, dara nici mie nu-mi va luá in nume de reu, déca eu amu vedutu și vedu inca in o asemenea monarchia „unu reu neesprimabilu“, „o calamitate fára margini și mesura.“ Tóte popórele s'aru opune acelei monarchie — și s'aru opune pâna la ultim'a picatura de sânge, pâna la ultimulu denariu. — Deci ce alt'a aru însemná eá, déca nu sugrumarea silnica, subjugarea și deplin'a încatusiare a întregi Europe civilizate, suprimerea și inadosirea tuturor cugetelor și nisuntielor liberale și nobile ale genulu omenescu. . . — Russii cei culti — și numerulu lor nu este neînsemnatu — nu numai ca nu dorescu a estinde confiniile imperiulu lor spre vestu, ci ei aru considerá de nenorocire o asemenea estindere, chiaru și in casulu cându Russi'a s'aru vedé nevoita din ori și ce cauza, a face acésti'a ; și nu numai din motivulu, ca întinderea de astadi a imperiulu russescu e asiá de mare, încátu, ori-ce largire ulterióra aru inmultí dificultáțile adminstrative, ci și din impregiurarea, ca încorporarea de elemente naționalu straine aru alterá caracterulu istoriei russesci. Consentimentulu naturalu și simpatia ce Russi'a le manifesta facia cu conreligionarii și consangeniului din Turci'a și Austri' se esplica falsu prin poftra de cucerire și domnire. Russii culti aru considerá cucerirea Constantinianei și aneasarea ei la Russi'a de o adevérata calamitate, de óre-ce singur'a idea d'a asimilá acésta cetate cu imperiulu russescu aru fi o nebunia ; și apoi a impartí imperiulu in două părți, acésti'a nu o póte dorí nici țiarulu, nici altu patriotu întieptu și cu minte sanetósa. Totu ce politici rasi postescu dela Europ'a este, d'a nu întempiná la confiniile vestice staturi prea puternice, loru inimice.“

Dupa acést'a Palaschi amintesce certele deplorable dintre fratii poloni si rusi, cari ambii i sunt asemenea scumpi, si in fine ajunge la conclusionea, ca impacarea intre densii numai atunci va avé locu, cându ambele părți voru fi petrunse de adevăratul spiritul slavicu. Apoi cu privire la acestu spiritul slavicu, precum si in privinta principiilor slave, betranulu eruditul cehu se exprime in modulu urmatoriu :

„Slavii nu s'au aretatu nici odata si nicairi ca poporu cuceritoriu, possitoriu de domnia si subjugatoriu. Ei au portatu, ce e dreptu, resbele si au sciutu si priceputa a si invinge, dara nici odata ei n'au ayutu de cogeta a subjuga pre inimiculu si vecinulu inviosu.“ Palaschi atinge apoi principiile germaniloru, romaniloru (vechi) si ale mongoliloru ; accentua cu osebite artea de centralisatiune a acestoru din urma, si apoi continua : „Concedu, ca slavii, in genere, au trebuit sa-si insusiesca artele inamiciloru lor si au fostu nevoiti sa lucre dupa acestea, deca n'au voitu sa fia subjugati, seu chiaru nimiciti de ei ; concedu, — dice mai departe betranulu corifeu alu cehiloru, — ca acésta insusire straina a fostu cu atâtu mai necesaria pentru slavii rusi, cu câtu acésti'a au fostu incungiurati de popore numeroase si puternice ; căci fara cuceriri si centralisatiune colosalulu imperiu rusescu nici nu s'aru fi potutu nasce. Acum inse, dupa ce acestu imperiu nu numai ca s'a formata, ci prin unu lungu siru de ani si-a primitu si sanctiunea, acum nu dicu ca elu sa cada, sa se sfarime si imbucatiésca, nu dicu sa neglige artea de resbelu, necesaria pentru apărarea sea, ci sum de parerea, ca acestu imperiu, — deca se va reintorce la principiile slave, a căroru caracteristica este iubirea de pace si lips'a de pofta de domnia — va contribui multu la prosperarea nu numai a natiunii rusesci, ci a intregii omenimi. Cându idee'a slava va fi strabatutu pretotindenea in masele poporulu rusescu, care numera 60 de milioane, atunci „Panslavismulu“ va fi realizatu ; atunci va fi realizata acea idee, de carea se temu asiá de tare si de asiá multu tempu inamicii nostri ; si se temu nu pentru ca panslavismulu li-aru respalat reulu cu reu, ci pentru ca dupa aceea nu li-aru mai concede a face reu si a infige rane in corpulu slavu, precum de seculi au fostu si suntu indatenati.“

Cu privinta la petitiunea ascernuta in Cortesele Spaniei, ca regimulu sa faca pasii pentru de a midloci dela Angli'a cessionea Gibraltarului, da „Times“ spanioliloru in generalu unu respunsu aprópe obligatoriu : Gibraltar, dice fói'a, nu se póte cede. Fortarét'a e ferma, si Spani'a e prea debila ca sa potemu cugetá la asiá ce-va. Pre lángea tóte ameliorările sciintiei de artileria, pre lángea inventiunea baterieloru notante, Gibraltaru remâne necucerit. Ea este fortarét'a cea mai tare de pre lume. Nu se póte dominá din nici o parte si bateriele ei suntu asiediate câtu nime nu i se póte apropiá.

Noi firesce ca amu potea paresi fortarét'a si destruge bateriele nóstre, dupa cum amu destrusu si interiturile din afara dela Corfu, inse sghiabu incesi nu se póte destruge si fermitatea lui naturale e de asiá, incátu in tempu scurtu póte ierasi oferí o positiune neatacavara. Alcum „Times“ recomanda mesuri ca Gibraltaru sa nu vateme in modulu celu mai sintibilu pre regimulu spaniolu ca ouibu de contrabandieri.

Despre schimbarea marelui viziru alu Turciei.

Dupa caderea vizirulu Midhat-pasi'a succesoru seu e Mehemed-Ruchdi-pasi'a, care dejá mai ocupá acestu inaltu postu si care nu trebuie sa se confunde cu omonimele seu, ministrulu actualu alu mineloru si paduriloru.

Aru fi indiscretu si póte inconvenibile a cauta sa definim si sa discutámu causele si circumstantiele schimbarei lui Midhat-pasi'a, dupa ce exercitá puterea numai trei luni. Aceste cause suntu de buna-séma analóge cu cele ce au precedatu seu adusu caderea ministriloru otomani, mai solidu asiediatu la putere, deca nu mai abili de a o exercitá si conservá, decâtu marele-viziru cadutu.

De altmintrea, fôrte raru instinctulu publicu se insiela vedindu unu ministru lipsitu de favórea suveranulu, de care depinde ori-ce lucru in Turci'a si, mai curendu séu mai târdiu, ca in casulu de fatia, presimtiemintelu publiculu suntu justificate de siefulu statulu.

Cându stralucirea cu care se salutase venirea

lui Midhat-pasi'a incepuse a se páli, inceptu sa se véda óre-cari indoilei despre stabilitatea sea, si acum câtu-va tempu nu se mai vorbiá decâtu despre cine i va urmá.

Gândindu-se cine-va la relatiunile preseii si la tendintiele publiculu, gasesce ca e fôrte in obiceiurile ei de a strigá : „regele a muritu, traiésca regele.“ Cu tóte acestea, in schimbarea din urma, respectulu detoritu ministrulu disgratiatu fu uitatu, in fati'a prisositeloru omagie date cu profusiune succesorulu seu.

Nu vomu imitá acestu esemulo, care primi chiaru incuragiarile fostulu mare-viziru. Vomu dice celui ce vine : „bine ai venit“ si „adio“ celui ce pléca*) cu consideratiunea si conventiunile ce-i suntu detorite.

Midhat-pasi'a ajunse la cea mai inalta positiune a statulu, mai cu séma gratia silintieloru ce s'au pusu spre a-lu dá afara, in despretiulu masimei ca omulu nici odata nu póte fi scutitu de unu succesoru. Elu si detoresce cu deosebire caderea, — ori-cari aru fi influintiele occidentale cari au grabit'o — faptulu ca nu s'a radiecatu la inaltimea positiunii sele, ale cărei dificultáti s'au mai maritu prin silintiele ce si-a datu de a se distinge intr'unu modu corespunditoriu cu acceptarea publica, acceptarea basata fara motivu pre succesele sele ca administratoru de provincia. Unu vilayet, ori-cátu de insemnatu aru poté fi, nu e nici odata unu microcosmu alu imperiulu, si, de-si guvernarea e o buna scóla pentru administratiunea centrala, acésta simpla esperintia e departe de a fi de ajunsu, fara cunoscintie variate si fara practic'a ce se capeta in birourile de statu, la resiedinti'a guvernulu.

Midhat-pasi'a e nediscutabile unu omu de mare talentu si indiestratu cu o multime de calitáti, dara, deca posede geniulu, care e absolutu necesariu pentru postulu de primu-ministru, mai cu séma in Turci'a, acelu geniu inca nu e dezvoltatu, căci n'a datu nici o proba despre densulu. Cu finencie indestalátorie, cu unu ministriu unitu, cu spriginulu morale alu opiniei publice si in intru si in afara si cu increderea implicita a inalteloru regiuni, Midhat-pasi'a potea si fara indoiele ca aru fi realizatu cea mai mare parte din bunele intentiuni cari-lu adusesera la putere. Si deca a intalnit obstacule, dificultáti, dupa verb'a marelui duce de Wellington, suntu numai nisce lucruri cari treboiescu suferite si de aceea treboiescu ómenii de statu sa le suferu. Se póte ca Midhat-pasi'a se fi reesitu mai bine, deca s'aru fi consacratu mai dinaintea realizarei propriei sele politice, deca aru avé numai un'a, in locu sa revina la faptele predecesorelui seu si sa radice cestiuni ca pretins'a conspiratiune bulgara, dificultatea montenegreana si discussiunile cu Serbi'a si cu Romani'a, discussiuni cari celu putienu se poteau evita, si a suspende cele-lalte cestiuni pre deplinu deslegate de Mahmud-pasi'a, precum cestiunea eclesiastica bulgara si arména.

Póte ca traganarea in dilele nóstre e o buna politica pentru unu mare-viziru ; dara vacitatiunea este cu totulu alto-ceva, si deca este unu reu masimu ca „paliditatea reflectiunii se resfrange asup'a resolutiunii,“**) cu atâtu mai reu deca va fi enervata prin lips'a de acea reserva prudente, indispensabile depositoryulu secreteloru de statu, guvernatorulu unui imperiu.

Nu e dotatu ori-cine de incántátorea, dara compromitatórea sinceritate a lui Talleyrand, a unui Palmerston, a unui Fuad-pasi'a seu a unui Bismark. Tacerea unui Aali-pasi'a e multu mai sicura si de ordinaru mai desconcertanta.

Tiendu séma de circumstantiele in cari erá Midhat-pasi'a, trebuie sa-si amintésca ori-cine ea, pentru unu motivu seu altulu, nu trecu mai multe septemáni de cându venise la putere, si acei'a, cari fura cei mai violenti denuntatori ai predecesorelui seu, indata incepura a nu se gândi la alto ce-va decâtu ca Mahmud-pasi'a nu erá, dupa toti, unu reu viziru si nu conchisesera, din convinctiunea ce acum pare impartasita de publicu, decâtu ca in curendu sa redobendésca onorurile de cari fusese lipsitu si-a fi recompensatu de amaraciunile ce intempinase in tempulu disgratiarei sele.

Cátu pentru noulu mare-viziru, instruitu prin deceptiunile si esperintia cástigata din vicisitudinile vietiei politice din Turci'a, ne vomu margini a dá informatiunile strictu necesarie acelor'a cari nu cunoscua principalii ómeni de statu ai Turciei, intre

*) Welcome the coming, speed the parting guest. — Pope.

**) Resolution is sick lied o'er by the pale cast of thought. — Shakespeare.

cari Mehemed-Ruchdi-pasi'a ocupa unu rangu insemnatu.

Elu trecu prin tóte gradele serviciulu publicu si rare-ori fu fara serviciu. In tempulu interregneloru ce s'au produsu intre marele-viziratu alu lui Aali-pasi'a si alu lui Fuad-pasi'a, ocupá unu anu inaltulu postu la care e chiamatu acum. Se distinge, mai pre susu de tóte, prin integritatea, energi'a si dreptatea caracterulu seu. Dara nu e unu stralucitu barbatu de statu, e unu omu sicuru si seriosu, fara ca gravitatea sa-i inlature bun'a-vointia, e unu mare patriotu si va strege in giurulu seu pre acei'a cari se numescu turci vechi, cari cu tóte acestea nu trebuie sa fia considerati ca retrogradi, si cu atâtu mai putienu ca reactionari, precum fara inferati de program'a partitei jin'a Turcia, care, in tempulu seu, facu atât'a scomotu aci ca si in Occidinte. Fara a ne espune sa-i predicemu o siedere la marele-viziratu mai lunga decâtu inainte, — căci din faptulu ca n'are atâtu rivali ca Fuad si Aali-pasi'a nu trebuie sa conchidemu ca a venit omulu care sa póta fi sicuru de a pastrá in permanentia freneloru puterei — avemu temeiu sa credemu si sa sperámu ca Mehemed-Ruchdi-pasi'a va reintári elementele vietiei publice in Turci'a, cari astadi suntu turburate, va dá mai multa stabilitate administratiunii, va inspirá mai multa incredere in strainatate printr'unu scopu fisu, va evita intr'unu coventu o politica de agitatie si de sensatiune, si va urmá o buna ordine si linisce, necesaria acelor'a cari suntu in capulu diferiteloru departamente ale statulu, spre a fi in stare sa implinésca reformele ce se ceru.

(Trad. „Rom.“)

„Levant Times.“

In urmatórele dámu publiculu translatiunea unui hattu turcescu, care se cetira cu ocaziunea denumirei lui Mehemed-Ruchdi-pasi'a de veziru :

„Maritulu meu veziru Mehemed-Ruchdi Pasi'a!

De óre-ce conducerea buna a afaceriloru imperiulu meu, prosperarea si binele lui forméza in continuu obiectulu ingrigirii mele si de óre-ce conditiunea prima, pentru de a ajunge la acést'a tiente, e, ca freneloru regimulu sa se dee in máni apte ; asiá dara te aridicu din consideratiunea meritulu, desteritáti si sciintieloru tele la demnitatea marelui veziru. Comandu, ca denumirea tea, care este fapta complinita, sa se aduca fara întârdiere la cunoscintia publica. — Dee-ne Ddiu ajutoriulu seu cerescu in tóte afacerile.“

Acestu hattu se aduse la Inalt'a Pórtá de beulu Ziver, primulu camerariu alu Sultanulu, cu pomp'a obicinuita la atari ocaziuni.

Cetirea lui se facu inaintea noului veziru, inaintea lui Sieicu-ul-Islam, ministriloru si demnitariloru Portiei, cari impleau sal'a de primire a marelui veziriatu.

Dupa cetirea hattulu imperatescu primi Mehemed-Ruchdi-pasi'a gratulatiunile ministriloru si demnitariloru Inaltei Pórti, câtu si a amplotiloru mai inalti a diferiteloru ramuri de administratiune.

Dupa finirea festivitáti se duse marele viziru a dóu'a óra la palatulu imperatescu si avu onórea a lucrá ceea-lalta parte de di dimpreuna cu Sultanulu.

„Le Siècle“ dela 22 Octobre publica urmatórea corespundintia ce i se tramite din Berlinu si care ne intereséza de aprópe pre noi románi :

„Tramitera dlui de Kendall, consiliariu intimu si mân'a drépta a dlui de Bismark, ca ambasadore la Constantinopole, nu potea lipsi de a provocá óre-care sensatiune in cercurile diplomatice si in presa.

Acésta numire in genere e considerata ca punctu de plecare alu unei politicie mai active a Prussiei in orientu. Erá evidinte, din dia'a cându principiile de Hohenzollern veni sa fundeze la Bucuresci o dinastia prusso-romána, ca Prussi'a nu se va mai desinteresá multu in gravele cestiuni ce se agita la Dunarea-de josu. Venindu dupa intalnirea dela Berlinu, numirea dlui de Kendall castiga si mai multu in insemnatate.

In Engliter'a opiniunea pare-se ca a lostu fôrte emotionata de acésta numire, si ingrigiriile ómeniloru de statu englesu s'au manifestatu intr'unu modu atâtu de precisu, incátu guvernulu prussianu s'a vedintu silitu sa dea oficiosiloru sei ordine de a micsorá pre câtu va fi posibilu importantia noului tramisu germanu la Constantinopole, spre a potoli susceptibilitáti englese. In frumosu-le zelu, oficiosii mergu inse prea departe. Astfelu in „Gazet'a d'Augsburgu“ o corespundintia din Berlinu se sile-sce a probá ca postulu din Constantinopole n'are

nici o importanță reală și că, deca s'a transmis acolo d. de Kendell, este că sa se asigure o retragere cuvințioasă și liniștită, aprôpe o sinecura, aceluși „servitoriu devotat și cu o prodigioasă activitate“ alu principelui de Bismark.

Dupa cum observa cu dreptu cuventu „Gazeta de Francfort“, corespondintele „Gazetei d' Augsburg“ nu probeza nimic'a, voindu sa probeze pre multu. Si in adeveru, ori-cine cunoște pre d. de Kendell scie forte bine ca nu e unu omu care sa se multamésca cu o sinecura. Ingrigirile englesiloru, departe de a se potoli, se voru indoi negresitu in urm'a neindemanaticeloru desmintiri ale pressei oficiose. Cabinetulu din Londr'a se teme că nu cum-va Prussi'a și Austri'a unite sa nu iubésca a esclode cu totulu din seraiu influința celoru-lalte poteri occidentale.

„Romanulu.“

Unu diariu elvetianu din Basilea, care pâna aci remasese ostile Alsaciei și Franciei, „Basler Nachrichten“ s'a intorsu la simțieminte mai bune. Eata in ce termini apretieza imeus'a manifestare a provinciiloru ancesate :

Dilele trecute fura dile de dorere și de doliu pentru bunii nostri vecini din Alsacia și Loren'a, și multu tempu d'ua de 1 Octombrie 1872 va fi odata de doliu publicu in analele acestoru provincie, inse in acela-si tempu va fi și aniversarea celei mai impuitoare manifestări pre care a facut'o poporul din Alsacia și Loren'a că sa afirmé inaintea lumii întregi deplin'a-i iobire cătra Franci'a, mam'a sea patria, de care acum e despartita.

Mi din vecinii nostri probara că optiunea, alu cărei terminu espiră la 30 Septembrie, nu eră pentru densii o simpla declaratiune ca voiau sa apartiena Franciei, cu corpulu și cu sufletulu, cu spiritulu și anim'a, și pentru vieti'a, ci mai probara, prin emigrare, ca nu suntu, n'au fostu și nici odatu nu voru fi decâtu francesi. Si parasira caminele și solulu care i-a vedintu nascendu-se și crescendu, cu care-i legau nenumerate suveniru de bucuria seu de dorere, că sa alerge inaintea unei sôrte necunoscute, numai că sa remana cu Franci'a. E probabilé ca, din ambele părți ractiunea de statu sa judece acestu actu popularu : tôte simpatieles nôstre apartienu in sa fâra reserva acestei manifestatiuni de o energica, necorruptibile și nestramutata barbatia.

Deca noi, elvetianii, cetatieni ai unei țieri libere și dedali a ne dirige singuri destinele politice, ne-amu gasi in situatiunea ce apésa astadi atâtu de greu asupr'a veciniloru nostri, negresitu ca nici noi n'amu face altfelu, și amu preferé esiliulu decâtu sa servim intr'o armata inamica, cum se cere astadi Alsacianiloru. Vomu probá cum au probatu și Alsacianii, ca patriotismulu nu e o vana iluziune și ca interesele intelectuale priméza interesele morale.

Atâtu foile liberale câtu și cele republicane Parisene au inceputu lupt'a contr'a ultramontaniloru și iesutiloru despre ceea ce publiculu se pôte convinge din urmatórele estrase din acele foi dupa „Frd. Blitt“ :

Dupa cum se potea prevedea, foile Parisene, clericale și reactionarie, cari crépa de mania ca si foile liberale și republicane au susceptu acum lupt'a contr'a ultramontaniloru și iesutiloru, imputa acestor'a Bismarkismulu și ca se dau nnelte cancelariulu de statu nemțiescu. „Republique française“, care se pune cu „Debats in fruntea miscărei anticlericali, n' se intimidédia de astu-feliu de nebanie și anuncia ca va continuá lupt'a suscepta cu tóta energi'a.

„Noi amu comparatu, dice acea fôia, pre „Français“ (fôia clericale-fusionistica) și parti'a clericale aperata de elu cu bargesi'a nôstra și ne-amu incercatu a splică ca ea tôte le pôte câstigá deca se va detrage conducerei iesutiloru.

„Français“ ne respunde ca ne folosim de fortia, căci usuamu limb'a lui „Journal des Debats“ și „Constitutionnel“ dela 1830. Ni se pare, ca tonulu acelu a fostu celu bunu, și ca e utile alu recepe astadi iera-si, și acelu a cu atâtu mei multu cu câtu elu a devenitu la 1830 burgesi'e nôstre utile și acelu a se afla iera-si in positiunea că nainte cu 40 ani. In locu d'a ne respunde, și insusiesce „Français“ câte-va renduri din „Corsaire“ și „Rapport“ alu căroru sensu altu-cum lu mistifica, pentru de a face pre burgesia sa crédo, ca „Corsaire“ și „Rapport“, lu voru inghiți deca nu va mâná pre iesuti

inainte. Acest'a este unu modu placutu d'a ne combate. Elu adauge intr'aceea ca noi nu suntemu patrioti, din cauza ca amu disu, ca in Itali'a, Spani'a și Germani'a ômenii suntu asemenea obositi de domnirea clericale că și in Franci'a ; „Français“ da semnu sa intelegemu, ca suntemu agentii dlui de Bismark.

Ce se tiene de patriotismulu nostru, noi nu primim pre „Français“ de jude, inse ne este forte bine-venita ocaziunea, d'a ne pronunția iera-si odatu cugetele nôstre despre politic'a, pre care Franci'a trebnie sa o urmedie cu privintia la parti'a clericale in Europ'a. E forte adeveratu ca popórele și regimurile in Madridu, Rom'a, Vien'a și chiaru in Berlinu suntu ocupate cu eliberarea de sub stapânirea clericale, care li se pare nesuportabile. Deci Franciei nu i s'aru potea intemplá altu ce-va mai tristu decâtu a remânea singura prad'a obscurantismulu, a celoru inamici ai civilizatiunei moderne, cari pre noi ne-aru prosti, pre cându cea-lalta lume se desvôlta liberu ?

Totu meru se ivescu in foi vienesé și straine iera-si faime despre o crisa in ministeriulu austriacu. O fôia din Vien'a pasiesce contr'a acestoru faime cu unu articulu de fondu, din care scôtemu urmatórele :

Sa privim patientelu mai de aprôpe situatiunea politica, care dupa asecurarea mai multoru diurnale e incordata de spartu. Ministeriulu Auersperg e incredintiatu de monarhu dupa experimentulu nereusitu de complanare a contelui Hohenvart, a confirmá starea de dreptu constitutionale și de a asecurá legei pre tôte terenele vietiei publice ascultare neconditionata. In implinirea liniscita a datorințeloru sa lucre regimulu intr'acolo că constitutione sa prinda radacini ferme și sa aduca in desvôltare continua fructe abundante.

Tocmai asiă cuventá imperatulu, candu in 28 Decemvre a. tr. deschise sesiunea nôua a senatulu imperialu. Ministeriulu Auersperg s'a supusu pâna acum acestei probleme, ceea ce nimenea nu combate, nu numai cu nesuintia onesta ci și cu rezultatu bunu. Elementele indaratnice devenite dibace prin experimentulu lui Hohenvart se readusera celu putienu pre din afara la ascultarea legei, și casei deputatiloru i s'a asecuratu o majoritate fidela constitutionei. Actiunea principale a ministeriului, reform'a de alegere, ne sta nemidlocite inainte, că sa devina fapta și acelu cuventu imperatescu, care a desemnatu espresu in cuventarea de tronu formarea unei reprezentantie imperiale autonome și nedependente de diete că un'a dintre cele mai principale probleme a regimulu nou. Deca de cum-va ministeriulu aru dá de opozitiune in cas'a deputatiloru cu proiectulu seu despre reform'a de alegere și nu aru fi in stare, a esecutá mesur'a atâtu de multu dorita, atunci la tóta intemplarea s'aru potea vorbi de o crisa. Inse acum, cându elaboratulu ministeriulu despre reform'a de alegere inca nu este cunoscutu, cându senatulu, căru'i sa i se presinte, inca nu este adunatu, acum sa stâmu pre neasteptate naintea unei schimbări, pâna cându ministeriulu Auersperg n'a avutu nici ocaziune a fi comotionatu ? Iera sa ne întorcemu, acest'a comotiune sa se fi și intemplat in Pest'a ; votisarea in delegatiunea cislaitana despre cestiune stârei presenti a ruptu cabinetulu credintiosu constitutionei gâtulu. Principele A. Auersperg trebnie sa se poacătesca cu colegii sei, pentru ceea ce au pacatuitu dnii Herbst și Giskra in scurt'a loru vedere și orbire.

Se dice ca dupa acestu ministeriu nu sta nici o partida, macaru de au intervenitu solidariu pentru pretensiunile ministrului comunu de resbelu, conducatori partiei constitutionali totusi au combatutu aceste pretensiuni in modulu celu mai aprigu. Ministeriulu comunu a reestiu prin voturile opozitiunei cu propunerile sele ; acest'a e o proportiune, ce nu se pôte sustienea și corón'a nu pôte tiené și mai departe unu regim, care fu paresitu de parti'a propria. Totu deodata asecura inse fabricantii de crise solemnelu, ca tôte veleitatile federalistice se eschidu din schimbarea cea nôua a trebiloru. Miscarea conservativa care s'a ivitu pre ambele părți ale imperiului dela intemplările pestane in delegatiune și dela vorbirea lui Senney in cas'a deputatiloru ung., va fi in Austri'a de natura centralistica și nu va luá positiune contr'a constitutionei, ci numai contr'a precipitării in liberalismu și contr'a reformei de alegere.

In tôte aceste escederi nu e nici intielesu nici minte. Mai neinte de tôte, noi in partea austriaca a imperiului nici n'avemu parti'a politica, care aru fi credintiôsa constitutionei și pre lângă aceea și in-

sufflita de conservatismu concentratu asiă de tare spre indareptu, că ea sa represente unu contrastu esprasu cu parti'a constitutionei liberale. Acei'a conservativi, cari aru trebui sa tréca mai întâiu preste ministeriulu Auersperg, pentru de a aduce la valóre principiële loru, se afla la noi numai in eastrele federalistiloru. Nobilime feudale, preoti fanatici, cechii, pre scurtu partisanii articoliloru fundamentali, acesti'a suntu acei „conservativi“, (sit venia verbo), cari aru eredi bucurosi pre ministeriulu Auersperg. De ôre-ce inse nu pôte fi vorb'a de acelu sorta de „amici ai complanării“ la combinatiunea cea nôua, asiă dara barbatii presuntivi conservativi ai regimulu pentru er'a ce ne sta nainte, s'aru poté cautá numai in castrulu celoru credintiosi constitutionei. Inse cine pôte fi acesti barbatii ? Care credintiosu alu constitutionei s'aru cutediá a formá acum, cându in sirurile partiei sele resuna o unanima voce dupa reforma de alegere și dupa proiectulu de legi interconfessionali, unu cabinetu care aru debutá cu amenarea acestoru dône actiuni principale ? Deca se dice ca ministeriulu Auersperg n'are dupa sine o majoritate destula, atunci din contra s'aru potea afirmá ca cabinetulu celu nou n'aru avea chiaru pre nimenea dopa sene, nici federalisti, căci aru trebui sa fia credintiosii constitutionei, și nici pre credintiosii constitutionei căci aru trebui sa perhoresceze pretensiunile cardinali ale partiei.

Varietăți.

* * * Ministrulu de justiti'a, d. Paoler, cu dat'a 18 Oct. a. c. a esmisu unu cerculariu prin care provôca pre tôte juredictionile și judetiële cercuale, că actele, ce se referescu la scôtorea contributiunei de statu, sa le inmanne respectiveloru perceptorate pre cale postale, seu încátu respectivete acte suntu pentru perceptoratulu locale, sa le tramita prin sieriatoriulu oficiale pre lângă protocolulu de inmanuare, și nici decâtu prin esecutorii judecatoresci, căror'a aru trebui sa li se platésca tac'sa cu ingreunarea visteriei.

* * * Ministrulu de comerci'u, cu dat'a 20 Oct. a. c. face cunoscutu, ca despagubirile numei atunci se potu pretinde dela respectivete directiuni postale, deca a) vre-o expeditiune postale se perde, seu se vatemala, seu se arata lipsa in cuprinsulu ei ; b) deca vre-o estafeta, seu expeditiune postale recomandata se perde din vin'a oficiului postale, iera tempulu de reclamatiune fipsatu mai inainte pre tempu de trei luni se estinde de aici inainte la siése luni. Acésta ordinatiune pentru tôte expeditiunile postale se va aplicá incependu dela 1 Nov. a. c.

* * * „Buda Pesti Közlöny“, diariulu of. dela 23 Oct. v. c., publica aprobatiunea ministr. de culte și instructiune publica prin care se concede că „Manualu de geografia“ a dlui Ioanu Silvio Selagianu, fostu profes. gim. la Beiusiu, sa se pôta folosi in clas'a prima a gimnasieloru române.

* * * La imprimeri'a dlui I. Felki in Prag'a, au aparutu și se potu capetá „Globurile ou tecestu românescu“ pre unu simplu pedestalu, 9 policari diametru, cu 20 sfanti ; pre unu pedestalu completu, cu meridianu și compasu 9 policari diametru cu 40 sfanti. — Tragemu atentiunea onor. nostri cetitori asupr'a acestui anonciu importantu, fiindu ca prin acelu s'a iolaturatu o mare greutate, căci pâna acum globurile existau numai in limbe straine.

* * * (Slovaci și dualismulu). O parte a inteligintiei slovace, nu scimu din ce mândarime, seu la a cui dorință, se apucá dilele trecute și intr'o conferintia, ce o a tienutu in un'a din ospetariële Pestei, croi o „resolutiune“ prin carea dechiará espresu in publicu ca recunôsce și primésce de ala seu pactulu dualisticu din 1867. La conferintia acelu au participatu la vre-o trei-dieci de fruntasi slovaci, — preoti, advocati, functionari, diuaristi și vre-o câti-va deputati slovaci deakisti. — Resolutiunea adusa de aceste notabilitati slovace, suna astu-feliu : „Natiunea slovaca s'a abstienutu pâna acum d'a recunôsce in publicu și espresu pactulu de impacatiune din 1867, și acelu din motivu, ca ea s'a temutu, ca deca acelu pactu aru fi inspiratu de spiritulu temporiloru vechi, aru poté sa o amenintie atâtu in nationalitate, câtu și sa-i afiga grele rane in vietia privata și sociale ; și apoi a se feri de aceste rele, acelu o spune instinctulu naturalu și o dictéza mintea sanetôsa. Inse din deslucirile primite dela deputatii dietali de prin partite nôstre se vede apriatu, ca majoritatea dietei,

care se grupează în jurul pactului dualistic, nu are intențiunea să împedecă dezvoltarea prin cultura a națiunii noastre, bâ încă v're chiaru a concede limbii noastre terenul neapertu necesariu și în vieti'a publica; de alta parte apoi, dorindu noi a contribui la multiamirea, consolidarea și dezvoltarea pacinică a patriei, venim a declară în numele nostru și alu amicilor nostri de principie: „In convicțiune, ca speranțele noastre se voru realiză, noi espresu și în publicu primim de alu nostru pactulu din 1867, și voim a contribui spre consolidarea aceluia; și pâna atunci, pâna cându diet'a presinte va face pasii necesari pentru implinirea dorințelor noastre, ne vomu retiené dela ori-ce pasu contr'a pactului dualistic.“ — Pre bas'a acestei resoluțiuni s'a formatu apoi o partita slovacă asiă numita „de impacaciune“, ai cărei membri, înainte d'a plecă din Pest'a, au cercetatu pre Franciscu Deák, pre ministrulu-presied. Lónyay, pre ministrulu de interne Tóth și pre ministrulu de cultu și instructiune publica Tréfort; din partea tuturor'a au fostu primiti cu multa amicitate, și iera-si din partea tuturor'a fure ascuratii ca li se va dá celu mai sinceru spriginu intru realizarea planului lor de impacaciune; cu osebire inse ministrulu Tréfort li-a promis, ca câtu mai curendu li va implini dorinți'a relativa la inmultirea scóloru în comitatele slovacă ale Ungariei superioare.

* Dupa raportulu dela 29 Oct. a. c. alu ministrulu de interne, pre teritoriulu cetătiei Bud'a, s'a intemplat dela 18—29 Oct. 65 casuri de colera; au muritu 7 individi. — În Pest'a s'a belnavitu numai unu individ, care a și moritu; acest'a a fostu transportatu morbosu din Bud'a la Pest'a. — În Bichisiu-Ciab'a s'au ivitu, în 25 l. c., două casuri de colera; dintre morbosu a muritu unu. — În Jászberény s'a ivitu în 27 Oct. numai unu casu de colera; morbosulu a moritu. — În Maramuresiu în comitatule Rahau, Trebus'a, Lunca Rosiucica, Boicau, Petrov'a, Szerfalu și Calinesci, dela 14 Sept., 16 Oct. a. c. s'au ivitu 115 casuri de colera; 52 insi s'au reinsanetosiatu, 32 au muritu, 31 au ramasu sub cura.

* Indata dupa intrunirea camerei guvernulu va presentă proiectele de legi despre mesurarea catastrale, despre darea de pamentu și despre regularea fundului regescu. Proiectulu de lege despre coordinarea capitalei inca s'a pertractatu în comisiunea pregatitória și s'a tramisu apoi la consiliulu ministerialu.

Cu privire la lucrările catastrale ne aflăm în pusetiune de a comunică următoarele: Catastrulu stabili ocupa de presinte 364 de oficiali salariati, fara că sa se calcule aici și Croati'a, Slavoni'a și confiniile militari; existe o inspectiune de mesurare și unu oficiu de triangulare. Mesurarea s'a inceputu în an. 1853. Lucrările catastrale au costatu pâna acum 9,620.960 fl. Doue-dieci și patru comitate, districtulu haiduciloru, precum și Croati'a și Slavoni'a suntu dejă întregi mesurate. Sub mesurare se afla inca comitatele Arva, Turocz, Trencine, Nitra, B. horu, cetatea Bud'a și confiniile militari apartenatōrie de Ungari'a. „Feder.“

* Café Chantant de Roumanie. Diariile din Români'a ni impartasescu scirea, ca dlu Franchetti, directorele operei italiene din București, voindu a merge a laturi cu aspiratiunea românilor d'a fi reprezentati și ei câtu se pôte mai bine la espusetiunea universale din Vien'a, ce va avé locu în vér'a venitoră a otaritu, a deschide portile vastei și miraculoși gradini a Palatului Tirului internationalu, facia în facia cu espusetiunea universale, și a espune și dsea publicului visitatoriu productionile sele: distractiunile și veseliele în tōta splendorealor. — Spectacolulu va fi mare și impunetoriu cu atât mai multa, cu câtu acestu locu de petrecere e dedicatu României. Café Chantant de Roumanie va fi, prin urmare, centrulu petreceriloru nniversale, unde străinii voru avé ocaziune a admiră arculu și music'a româna, și totu-odata dovéda viua despre stîm'a și veneratiunea ce dlu Franchetti pastredia pentru națiunea româna.

* Nicairi nu se jōca mai multu, decâtu la Jecaterinburg în Siberi'a. Vistulu este pasiunea tuturoru locuitoriloru, atât a femeiloru câtu și a barbatiloru. Chiaru juneti'a ambeloru secse prefera mai bine sa jōce cârtile decâtu sa danseze. Anglesulu Alkinson, cându caletori prin Uralu, façù cunoscinti'a unei familii ce avea unspredece copii.

Mam'a petrecea 5 pâna la 6 ore pre di la cârti, și cându se gâsea odata incurcata în jocu, atunci ea uită de copii, barbato și de lōta gospodari'a. O alta dama întindea în fia-care diminiția, la diece ore, mēs'a de cârti, și dēca pâna în o jumetate de ora se intemplă sa nu vina nimenea, atunci apucă drumurile și se ducea din casa în casa, atâtu pâna cându 'si adună societatea ei de jocu. Dēca vistulu se termină aci, atunci ea alergă aiurea și 'si petrecea tōta diuli'a, afara de orele de mancare, la cârti. Acēsta dama, audiendu odata ca unu proprietariu de mine din muntii Altai, unu renumitu jucatoriu de vistu, sosise în Jecaterinburg, nu se linisî pâna cându nu-i fu presentatu, și pre care-lu și invitase la partida. În Siberi'a se jōca greu. Dam'a avea norocu sa castige o suma insemnata. A două di, joculu se incepù de diminiția, și cându se termină, nōptea târdiu, passionat'a adoratōre de cârti perduse toti banii. Doue dile d'upa acēst'a avea sa vina din Petersburgu venitulu ei pre o jumetate de anu. Adversariulu ei voiă dejă sa plece a două di, dara ea insista atâtu de elu, pâna cându se decise a mai jucă cârtile inca odata cu ea. În diu'a aceea, atâtu dorita de ea, nu parasi de locu post'a, și d'upa ce-'si primî banii, alergă indata la cârti, unde în putiene ore perdù totulu. „Echoulu Balgradului.“

* Unu maritagiu, de acele de cari nu se intempla tocmai desu, s'a celebratu septamân'a trecuta, în comun'a Lascombes, lângă Bazom. Mirele are 74 ani, și mirēs'a 72. Dara, printr'o particularitate mai de insemnatu, viitorii soci erau insociti pentru a-si dá consimțimentulu, unulu de tatalu seu, în etate de 107 ani, și cel'a-laltu de mam'a sea, care are 104 ani impliniti. Nuntasii erau în numeru de vre-o 80, toti fii, nepoti și veri de ai insuratiiloru. Dupa mēs'a cea mare, balulu s'a inceputu de câtra ambii cuscii, cari au executatu unu jocu spre marea satisfaciune a asistintiloru. Balulu a tienutu pâna la 6 ore diminiția, și s'a inchisu prin o mēsa de familia. „Clopotele.“

* Adamu și Ev'a, în ce limba a vorbitu? În cea magiara, response și se osteni a esplică și demonstră bunulu literatu panmagiaru Mihaiu Tancsics, într'o lectiune a sea, tienuta Dumineca, în sal'a mare a edificiului cotensu, și în care densulu trată lucruri din opulu seu: „Cea mai vechia limba este cea magiara“, în caus'a istoriei genetice a limbiloru, „pre cari pâna acum nici unu spiritulu omenescu nu le-a tratatu inca, și se osteni a demonstră lumei ca „cea mai sublima, mai sonora și mai incantatōre limba,“ e cea magiara, s'a facutu din balbetarea celoru dintâiu famlii omenesci, din sunetele naturali. — „Multi au fostu chiameti, dara putieni au venit“ la acēsta predica a panmagiarului. În cartea sea, care — cum dice, — l'a costatu multa truda, se muncesce dlu Tancsics a probă ca fia-care cuventu magiaru se pôte reduce la sunete naturale. „La inceputu — dice — a fostu „a“ și „a“ a fostu totu; și astadi — „a“ e primul și pôte insemnatoriulu sunetu alu copilului. Dēca odata omulu dintâiu a disu „a“, a trebuitu sa dica prin consecintia și „b“ și „a“ și „b“ împreuna au insemnatu cea mai dintâiu dintre lipsele omului: mancarea, mai vertosu de cându s'a adausu unu micu „rak“ și „a b“ s'a pronunțiatu „a b-rak.“ Astfelu Adamu și Ev'a, cându a simțitu împreuna lips'a de a mancă, au exprimatu conceptulu de mancare cu „abrak?“ — Scopulu finale ce minunatulu scrutatoriu și l'a propusu, este de a arată lumei, și în specia popōrelor nemagiare din Ungari'a, dreptulu istoricu alu magiariloru de a stapani pamentulu dela o margine pâna la cea-lalta. Seraculu fiu alu lui Arpad! „Albin'a.“

Concursu.

Pentru vacantele statii in vetiatoresci din comunele tiitōre de protopresbiteratulu Il-le alu Geografiului se escrie concursu pâna 30 Octobru a. c. st. v.

Emolumentele suntu:

1. La scōl'a din Almasiulu-mare salariu. anualu 120 fl. v. a.
2. La scōl'a din Bacaintiu salariu anualu 120 fl. v. a.
3. La scōl'a din Bozesiu salariu annuale 120 fl. v. a. și 20 ferdele bucate.
4. La scōl'a din Csibu salariu anualu 100 fl. v. a.
5. „ „ „ Homorodu „ „ 80 fl. „ „ și 20 ferdele bucate.
6. La scōl'a din Mermezen salariu anualu 80 fl. v. a. și 20 ferdele bucate.

Pre lângă acestea lângă fia-care scōla cuartiru naturalu și lemne pentru incalditu.

Fia-care invetiatoriu concurentu pentru un'a alt'a din aceste statii are a-si tramite petitiun sea instruita în întielesulu Statutului Organicu § 13 la subscribulu în Secarâmbu pâna la terminulu susmentionatu.

Secarâmbu 14 Octobru 1872

Pentru comitatele parochiali

Sabinu P i s o ,
Protopopu.

(2—3)

Concursu.

Pentru statiuinea de invetiatoriu la scōl'a confessională gr. or. din orasiu Alb'a-Iuli'a.

Emolumentele suntu următoarele:

1. 200 fl. v. a. lēfa pre unu anu scol.
2. Cuartiru liberu și lemne suficiente pentru incalditu.

Doritorii de a ocupă acestu postu suntu avisati a-si tramite recursele sele documentate conformu Statutului Organicu — la subscribulu pâna în 29 Octobru a. c.

Alb'a-Iuli'a 18 Octobru 1872.

Alesandru Tordosianu

Protopresbit. gr. or. alu
Albei-Iuliei.

(1—3)

Concursu

Se publica pentru postulu invetiatorescu la scōl'a confessională gr. or. rom. din Sôdolu, tractulu Zalathnei superioare, pâna în 26 Oct. st. v. a. c. cându se va și efeit alegerea.

Emolumentele suntu 200 fl. v. a. cari bani se platescu din cass'a comunale, cuartiru liberu și 8 stângini de lemne, din cari are a se incaldî și scōl'a.

Doritorii de a ocupă acestu postu suntu avisati a-si tramite recursele instruate conformu Stat. Org. și ca a absolvitu 4 clase gim. suntu de a se adresă comitetulu parochialu, câtra dlu protopopu Ioanu Patiti'a în Câmpeii.

Sôdolu în 8 Oct. 1872.

În contielegere cu dlu protopopu tractualu

Comitetulu parochialu.

Ioanu N a r i t i ' a

Presiedinte.

(2—3)

Concursu.

Pentru statiuinea vacanta de diaconu la biseric'a ort. res. a S. Nicolau din preurbulu Brasiovlui se publica aici concursu cu terminu pana la 20. Novembre st. v. a. c.

Emolumentele suntu veniturile indatinat pentru servituri diaconesci dela poporeni respectivi și unu salariu de 300 fl. v. a. din fondulu bisericeii.

Doritorii de a ocupă acestu postu trebue sa fia nu numai absoluti teologi, ci și pregatiti la vre-o universitate de a se potea aplică cá profesori la gimnasiulu ort. res. din Brasiovu. Dansii voru trimite subscribulu comitetu parochialu petitiunile loru prevediute cu documentele despre posederea mentionatelor recerintie și despre portarea morala a loru.

Brasiovu în 20 Octobru 1872.

În contielegere cu domnulu protopopu localu.

Comitetulu parochialu alu bisericeii

S. Nicolau din Brasiovu.

Damianu D a t c o ,

Presiedinte.

(1—3)

Cas'a postei de mai nainte dela Sibotu de lângă drumulu tieriei, dimpreuna cu gradinile, se vinde din mâna libera. Informatiōni da: Dlu Iosifu Andras în Ciōr'a, post'a ultima Vintii-inferiori (Alvincz). (2—3)

Burs'a de Vien'a.

Din 10/22 Octobru 1872.

Metalicele 5%	65 70
Metalicele 5% Maiu și Novemb.	69 —
Imprumutulu nationalu 5% (argintu)	69 85
Imprumutulu de statu din 1860	102 30
Actiuni de banca	989 —
Actiuni de creditu	330 90
London	107 —
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	80 —
„ „ „ Temisiorene	78 50
„ „ „ Ardelenesci	85 —
„ „ „ Croato-slavone	— —
Argintu	106 25
Galbinu	5 10
Napoleonu d'auru (poli)	8 58